

'Deense zorg' is stok achter de deur

In 2010 waaide de Deense manier van bedrijfsbegeleiding over naar de Nederlandse melkveehouderij. Dierenkliniek 't Leijdal in Chaam rolde het systeem direct bij diverse melkveehouders uit. Rundveedierenarts Caroline Huetink van 't Leijdal en melkveehouder Corné Voermans vertellen over hun ervaringen met de Deense aanpak.

FRANK DE VRIES

Rundveedierenarts Caroline Huetink is erg te spreken over de bedrijfsbegeleiding volgens het Deense systeem. "Afhankelijk van de bedrijfsgrootte kom ik tweewekelijks of wekelijks op een melkveebedrijf en beoordeel vijf diergroepen in het bijzonder." Melkveehouder Corné Voermans uit het Brabantse Gilze werkt nu een kleine drie jaar volgens dit systeem. "Voor mij is het een stok achter de deur om actiepunten direct op te pakken."

Risicogroepen

Corné Voermans vormt samen met zijn vrouw Ilse een maatschap in het Brabantse Gilze, met 85 koeien in een traditionele 2-rijige ligboxenstal. Sinds 2011 komt dierenarts Huetink tweewekelijks voor de Deense bedrijfsbegeleiding. Huetink: "Ik zoom tijdens mijn bezoeken in op vijf risicogroepen, namelijk de verse koeien (5 tot 12 dagen na het afkalven), de koeien die 50 dagen na afkalven nog niet zijn geïnsemineerd, geïnsemineerde koeien, koeien rond 200 dagen dracht en de droogstaande koeien."

Huetink en Voermans zijn net gestart met de beoordeling van de droogstaande koeien als ik de stal inloop. Huetink controleert de urine van alle koeien na het afkalven op het voorkomen van slepende melkziekte. Daarnaast worden de conditiescores vastgelegd. "We streven naar een uniforme koppel met onderling weinig verschil in conditie en een gering verval tijdens de lactatie. In de droogstand streven we naar een gelijkblijvende conditie. Afvallen in de droogstand komt veel voor en is reden tot

actie omdat dergelijke dieren meer risico lopen op ziekten rond het afkalven." Huetink is op één koe na tevreden over de conditie van de droogstaande dieren. "Koe 76 mag best op dieet, ze is te vet. Volgende keer testen we haar alvast op ketose." Nu is de groep dragende koeien op 200 dagen aan de beurt: ze worden rectaal onderzocht op dracht om te voorkomen dat 'lege' koeien de droogstand ingaan.

Ook de conditiescore wordt beoordeeld en op basis daarvan volgt een droogstandsadvies. Vervolgens komen de 'verse koeien' aan bod. De dierenarts test de hele groep op ketose en scoort de conditie. "Ik heb bij de start van de lactatie de koeien het liefst op een score van 3+; dan mogen ze gedurende de lactatie afvallen tot 3-, maar niet meer", zegt Huetink.

Kosten en opbrengsten

De grote vraag is natuurlijk wat de extra begeleidingsuren- en adviezen aan toegevoegde waarde bieden. Veehouder Voermans ziet genoeg voordelen en meet ze af tegen diverse parameters. "In de tijd dat ik gebruik maak van het Deense systeem is mijn melkproductie gestegen van 8.700 naar 9.500 kilogram per koe. En de koeien komen nu beter uit de droogstand en kal-

FOTO: FRANK DE VRIES

Maatschap Voermans

FOTO: FRANK DE VRIES

Corné en Ilse Voermans melken in maatschap 85 melkkoeien in het Brabantse Gilze. Sinds 2011 werken ze samen met hun dierenarts volgens de Deense bedrijfsbegeleiding.

ven makkelijker af dan voorheen. Mijn TKT maakte een sprong van 460 naar 430 dagen en het aantal inseminaties per koe daalde van ruim 2,5 naar 2." Zijn er dan louter voordelen te melden? "Nee, helaas niet", zegt Voermans, "ik heb de laatste tijd iets meer last van mastitis gekregen." Huetink ziet dit als een probleem apart, dat niet heeft te maken met het Deense systeem.

"Hoewel de oorzaak van de toename van mastitis nog niet is achterhaald, weten we dat de hogere stalbezetting een rol kan spelen. Er zitten nu tien koeien meer in de stal en dat kan de infectiedruk vergroten." Maar ook het lage antibioticumgebruik op dit bedrijf (een dierdagdosering van 3,11) in combinatie met selectief droogzetten, kan parten spelen bij de mastitisgevallen. Voermans zegt verder dat zijn accountant adviseert de dierenartskosten zo laag mogelijk te houden. Met het Deense systeem zijn de kosten echter iets opgelopen, vooral door de hogere bezoekfrequentie van de dierenarts. Momenteel bedragen de dierenartskosten 1 cent per kg melk. Huetink zegt dat haar factuur altijd een preventief en een curatief onderdeel bevat. "Zo kan de veehouder, maar ook de accountant, precies zien waar het geld aan wordt uitgegeven." Hoewel Huetink het spijtig vindt dat de accountant liefst alleen

naar de dierenartskosten kijkt en niet naar de toegevoegde waarde van die kosten, kan ze zich deze houding wel voorstellen. "Je moet scherp blijven op al je kosten." Voermans is overtuigd van het nut van die extra begeleiding die ervoor heeft gezorgd dat belangrijke economische parameters aanzienlijk zijn verbeterd.

Aanspreken

"We kunnen elkaar professionele aanspreken op actiepunten of zaken die niet goed gaan of vergeten zijn", vertelt Voermans. De veehouder ziet het begeleidingssysteem en de bijbehorende rapportage met actiepunten als een grote stok achter de deur voor hemzelf en de dierenarts. "We dulden kritiek en houden elkaar goed scherp." Temeer is de veehouder enthousiast omdat de vrijblijvendheid van de actiepunten is verdwenen. "Het vraagt wel een zekere discipline, maar het maakt het bedrijf alleen maar beter om zo met elkaar om te gaan." Zo werd vorig jaar het afkalfhok met een strobodem middenin de stal gerealiseerd. Aanvankelijk had Voermans er weinig oren naar: het was moeilijk in de stal in te passen. Maar met het advies en de actie vanuit de dierenarts, werd het plan werkelijkheid. Zijn er op dit moment nog concrete acties voor Voermans? "Jazeker", zegt hij. "De

gemiddelde afkalfleeftijd van mijn vaarzen ligt op 25,5 maanden; ik wil die op 24 maanden zien te krijgen." Daarnaast staat het terugdringen van de mastitisgevallen hoog op de agenda. En als derde punt wordt de toename van gevallen van pensverzuring in de warme zomerperiode genoemd. Huetink: "Ik denk dat de hoge staltemperatuur een rol heeft gespeeld afgelopen zomer en daarom heb ik voorgesteld om een sproei-installatie op het dak te plaatsen."

Voermans beleeft meer werkplezier met de intensieve bedrijfsbegeleiding, doordat er 'minder gedoe' in de stal is. "Alles loopt vlotter." Rundveedierenarts Huetink ziet het toegenomen werkplezier voor zowel de veehouder als de begeleidende dierenarts als een groot voordeel. Maar daarnaast ziet ze minder gedwongen afvoer als een grote winst. "Dat betekent dat je duurzamer produceert." Huetink maakt, samen met de veehouder, jaarlijks een analyse van de diergezondheid met daarin een terugblik en een aantal doelstellingen voor het komende jaar. Ze pleit voor een goede samenwerking met andere adviseurs en zit daarom jaarlijks met de voervolichter om de keukentafel. "En soms is de accountant daar ook bij. Samen maken we het veebedrijf beter." §

"We houden elkaar goed scherp."

FOTO: FRANK DE VRIES

"Koeien het liefst op een conditiescore van 3+ bij de start van de lactatie."

FOTO: FRANK DE VRIES

